Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Fusie-effectrapportage

(Speciale school voor) basisonderwijs

Meer informatie
www.duo.nl
ICO/PO (079) 323 23 33

1. Motieven.	
1.1 Wat zijn de redenen en de noodzaak voor de fusie?	Het voornaamste motief voor de voorgenomen fusie betreft: voorkomen dat door teruglopend leerlingenaantal de continuïteit van het onderwijsaanbod of de variatie hiervan in gevaar komt. De gemeente Waadhoeke heeft net als alle andere gemeenten in Noord Nederland te maken met krimp. In de situatie Minnertsga is fusie van de beide basisscholen de oplossing voor het behoud van een robuuste basisschool in Minnertsga. Met name o.b.s. De Lytse Terp heeft al een aantal jaren te maken met een dalend aantal leerlingen en op korte en lange termijn is er geen zicht op structurele groei van het aantal leerlingen: 1 oktober 2018: 17 leerlingen 4-7 jaar 27 leerlingen 8 jaar en ouder totaal 44 leerlingen 1 oktober 2019: 13 leerlingen 4-7 jaar 23 leerlingen 8 jaar en ouder totaal 36 leerlingen 1 oktober 2020: 12 leerlingen 4-7 jaar 25 leerlingen 8 jaar en ouder totaal 37 leerlingen Het motief om via een fusie een informele samenwerkingsschool te realiseren met de christelijke basisschool in Minnertsga is dan ook om een toekomstbestendige en stabiele basisschool te realiseren, waar alle leerlingen gegarandeerd kwalitatief onderwijs kunnen krijgen, waar leerlingen van en met elkaar kunnen leren en waar iedereen zich thuis zal voelen. De “Doarpsskoalle” zal bij de start naar verwachting ruim 120 leerlingen tellen.

1.2 Wat zijn de alternatieven voor fusie en zijn deze door het bestuur onderzocht?	In de regio rondom Minnertsga zijn geen reële alternatieven. Andere kleine dorpen in de regio kennen dezelfde problematiek van 'krimp'. Daar waar dit opportuun is, onderzoekt men (of heeft men al onderzocht) ook in deze dorpen de samenwerking tussen openbare en bijzondere scholen. In de regio zijn er al meerdere samenwerkingsscholen. Het is dus voor de hand liggend dat de beide besturen elkaar hebben gevonden in het waarborgen van goed basisonderwijs in Minnertsga. Een onderzoek naar andere alternatieven in het dorp is bovendien niet aan de orde: er zijn geen andere openbare en christelijke basisscholen in het dorp. Vandaar de keuze voor fusie van deze beide scholen.
2. Tijdsbestek.	
2.1 Wat is de beoogde fusiedatum?	Dat is 1 augustus 2021.
2.2 Welke onderwerpen moeten na de fusiedatum nog geregeld worden?	Veel zaken zullen voor de fusie zijn afgesproken en vastgelegd in de FER. Speciale vermelding hierbij verdient het schoolplan. De kaders van het schoolplan, resterende periode 21-23 zullen zeker op de fusiedatum gereed zijn; mogelijk zal er na 1 augustus '21 nog een meer concrete uitwerking (op onderdelen) gerealiseerd worden. De vormgeving van de identiteit is op hoofdlijnen weergegeven. De verdere uitwerking zal gedurende schooljaar 2021-2022 plaatsvinden. Het doel is een school te creëren waar alle leerlingen en ouders in Minnertsga zich thuis voelen en waar kwalitatief goed onderwijs gegeven wordt.
3. Doelen.	
3.1 Wat wil het bestuur bereiken met de fusie?	Het behouden en vergroten van de kwaliteit van het basisonderwijs in Minnertsga. Tegemoet komen aan de wens van meerdere partijen (ouders, schoolteams etc.) om één toekomstbestendige school te vormen voor alle kinderen in Minnertsga. De leefbaarheid in Minnertsga minimaal behouden en mogelijk stimuleren; de school vervult een kernfunctie in het dorp. De verbinding tussen de dorpsbewoners vergroten.

3.2 Wat zijn de gekwantificeerde doelen?	Wat beloven wij onze kinderen, waar kunnen kinderen op de Doarpsskoalle op rekenen: ➢ Kinderen worden gezien, elk kind is meer dan iemand die sommen of een dictee maakt, elk kind doet er toe. ➢ Het team is betrokken bij elk kind, kent een kind en zal op ieders talent inspelen. ➢ Elk kind zal in zijn/haar kracht worden gezet, kan laten zien wat zijn/haar kracht is. ➢ Vanuit vertrouwen en veiligheid mag je zijn wie je bent, verschil kan en mag er zijn. ➢ Elk kind moet zich thuis voelen op school om zo met durf en zelfvertrouwen te komen tot leren. Het team van de Doarpsskoalle staat voor openheid/laagdrempeligheid in communicatie en betrokkenheid bij kinderen en ouders en voor betrokkenheid naar elkaar. Op de Doarpsskoalle hebben wij aandacht voor talent en in een klimaat van vertrouwen en veiligheid vinden we het dan ook heel belangrijk om kinderen hun talenten te leren ontdekken. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is het creëren van een rijke leeromgeving. Een rijke leeromgeving daagt de leerlingen namelijk uit om te leren en om te ontdekken. De leerling moet zich daarbij prettig en veilig ("op zijn/haar gemak") voelen. ➢ Naast een plusklas ook een klusklas. ➢ Naast leren "tussen de muren", ook naar buiten om te leren. ➢ Een schooltuin voor bloemen en groenten. ➢ Een paar keer per jaar meerdere workshops aanbieden via een keuzemenu voor de kinderen. Ook onder begeleiding van ouders (ouderbetrokkenheid). Bijvoorbeeld: muziek (i.s.m. muziekvereniging), toneel, programmeren, robots, sport (i.s.m. de sportverenigingen), verhalen schrijven, filmpjes maken. ➢ Eén keer per jaar een bedrijf of meerdere bedrijven bezoeken in Minnertsga.
4. Effecten op diversiteit.	
4.1 Benoem de gevolgen van de voorgenomen fusie op de variatie van het onderwijsaanbod in de betrokken regio.	Door de fusie verdwijnt er een zelfstandige openbare basisschool in de regio. In plaats hiervan komt er een informele samenwerkingsschool op één locatie waarbij de identiteit van zowel het openbaar als christelijk onderwijs gewaarborgd wordt via een identiteitscommissie.

4.2 Hoe wordt gewaarborgd dat in een bepaalde regio de variatie van het onderwijsaanbod blijft bestaan of groter wordt? Het gaat hier zowel om diversiteit op het niveau van scholen als op het niveau van vestigingen. Bij dat laatste gaat het om de 'interne keuzevrijheid'. Dit is de mogelijkheid om te kiezen uit een gevarieerd onderwijsaanbod binnen een bestuurlijke eenheid.	Het is de wens van de betrokken schoolbesturen om diversiteit in het aanbod te behouden. Het ongecontroleerd verdwijnen van zowel christelijk onderwijs als openbaar onderwijs op bepaalde plekken in de regio wordt als onwenselijk gezien. Bij de hier samenwerkende besturen zal nadrukkelijk aandacht zijn voor een adequate spreiding van de PC-scholen en openbare scholen en scholen met verschillende pedagogisch-didactische uitgangspunten en onderwijskundig profiel in de regio. In overleg met de gemeenten, andere schoolbesturen in de regio en overige belanghebbenden wordt nu al actief geacteerd op het aantal scholen van verschillende denominaties en profiel dat op de middellange- en lange termijn in stand kan blijven. Binnen de gefuseerde school blijft nadrukkelijk aandacht voor de normen, de waarden en het levensbeschouwelijk onderwijs vanuit de aanwezige stromingen. De medezeggenschapsraad wordt na 1 augustus 2021 bij het al dan niet instemmen met nieuw beleid voortdurend geadviseerd door de identiteitscommissie, bestaande uit een vertegenwoordiging van ouders en personeel.
5. Effecten op keuzevrijheid.	
5.1 Welke keuze hebben leerlingen en hun ouders uit scholen van een bepaalde richting of pedagogisch-didactische aanpak in het voedingsgebied na de beoogde fusie? In welk opzicht verandert de huidige keuze door de beoogde fusie?	Het landelijke gebied zorgt voor een beperkte keuzemogelijkheid. Ouders kunnen met hun kinderen naar omringende dorpen gaan als zij dat willen. Dit betekent echter wel dat ze verder moeten reizen. Binnen een straal van minder dan 5 kilometer gaat het dan om: ➢ Sint Jacobiparochie: s.w.s. De Twiner, Stichting Elan onderwijsgroep. ➢ Tzummarum: s.w.s. Waadwizer, Stichting Elan onderwijsgroep. ➢ Berlikum: IKC De Fûgelsang, Stichting voor Christelijk Basisonderwijs Noardwest Fryslân o.b.s. Lyts Libben, Stichting Elan onderwijsgroep. ➢ Ried: o.b.s. De Oanset, Stichting Elan onderwijsgroep.
5.2 Wat zijn de effecten op de spreiding en omvang van de rechtspersonen en scholen in het voedingsgebied? Benoem daarbij zowel de voor- en nadelige gevolgen van de voorgenomen fusie.	Er is na de fusie geen officiële openbare en geen officiële christelijke school meer in Minnertsga. De school staat dan bekend als de Doarpsskoalle onder bestuur van CBO Noardwest Fryslân. De wetgever kijkt bij de spreiding naar een marktaandeel van 50% of meer. Beide stichtingen werken al langere tijd intensief samen om in de gemeente Waadhoeke zo mogelijk basisonderwijs per dorp veilig te stellen, onder andere door het realiseren van samenwerkingsscholen. Daarbij streven beide stichtingen via goed en constructief overleg naar het behoud van het eigen marktaandeel. Ouders van de basisschool leerlingen in Minnertsga hebben er vertrouwen in dat de identiteit van o.b.s. De Lytse Terp en van IKC De Wizebeam ook in de Doarpsskoalle waardevol en herkenbaar zal zijn. Dit wordt bovendien gewaarborgd in de statuten van Stichting voor Christelijk Basisonderwijs Noardwest Fryslân.
5.3 Wat zijn de effecten op de onderwijskundige en bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in het voedingsgebied? Benoem daarbij zowel de voor- en nadelige gevolgen van de voorgenomen fusie.	Het uitgangspunt is dat de samenwerking een meerwaarde oplevert voor het (toekomstbestendig) onderwijs in Minnertsga. Er zijn verschillen tussen de scholen, maar juist die verschillen leveren een meerwaarde op. Twee culturen komen bij elkaar en er wordt iets nieuws tot stand gebracht. Eigentijds onderwijs met aandacht voor welbevinden van leerlingen, talentontwikkeling en hoge ouderbetrokkenheid. De diversiteit van het onderwijs is daarmee gewaarborgd. De bestuurlijke diversiteit verandert niet in de gemeente Waadhoeke . Er blijven ook openbare en christelijke en scholen in de regio, zie ook 5.1.

5.4 Welke maatregelen worden genomen om eventuele nadelen van de voorgenomen fusie tegen te gaan?	Keuzevrijheid houdt in dat leerlingen en hun ouders kunnen kiezen voor het onderwijs dat het beste past bij hun levensovertuiging, hun opvattingen over onderwijs en de capaciteiten van hun kinderen en hun ambities. Daarvoor is een pluriform onderwijsaanbod nodig in de regio, met een variatie in identiteit, pedagogisch-didactisch concept, opleidingsaanbod, schoolgrootte en cultuur. Met deze fusie tot informele samenwerkingsschool wordt getracht zowel christelijk als openbaar onderwijs in Minnertsga “te behouden”.
6. Kosten en baten.	
6.1 Welke financiële kosten en baten zullen er zijn?	Analoog aan de eerdere fusies van de scholen te Sexbierum en Tzummarum is door de schoolbesturen afgesproken geen vermogensbestanddelen (reserves en voorzieningen) en liquide middelen over te dragen. Beide schoolbesturen nemen ieder voor zich eventuele vervroegde afschrijving van materiële vaste activa en nieuwe investeringen in bijvoorbeeld meubilair en lesmethodes voor hun rekening. De fusiefaciliteiten (tot 01-08-2027) worden volledig aangewend ten behoeve van de gefuseerde school. Het bestuur van o.b.s. De Lytse Terp draagt de middelen van de rijksvergoeding over (= vijf / twaalfde deel van de materiële instandhouding, voor zover deze vergoeding niet door DUO aan CBO Noardwest Fryslân wordt uitbetaald).
6.2 Is de continuïteit voldoende gewaarborgd?	Door de volledige fusiefaciliteiten in te zetten wordt het mogelijk gemaakt te anticiperen op een veranderende organisatie, met name de personele inzet. De inhoudelijke continuïteit van de school is gelegen in goed persoonlijk vakmanschap van de leerkrachten, een effectief kwaliteitszorgsysteem en adequate schoolleiding. Deze zijn van toepassing op de Doarpsskoalle. CBO Noardwest Fryslân beschikt over een prima kwaliteitszorgsysteem en er zijn goede afspraken gemaakt tussen bestuur en scholen inzake de professionaliteit van leerkrachten. Een belangrijke voorwaarde voor de zakelijke continuïteit is het aantal leerlingen. Volgens de prognoses zal het leerlingenaantal tot 2034 rondom de 105 – 110 leerlingen schommelen.
6.3 Wat zijn de risico’s?	Een te gering aantal ouders – verzorgers van De Lytse Terp melden hun kind (eren) aan bij de Doarpsskoalle. Dit zou kunnen leiden tot het “afblazen” van de fusie. In principe zijn de zakelijke risico’s laag. Er ligt een uitdaging bij de school en de identiteitscommissie om het identiteitsrijke karakter van de school te waarborgen. Het verlies van het kleinschalige karakter is een (beperkt) risico. Stichting voor Christelijk Basisonderwijs Noardwest Fryslân zal zich optimaal inzetten om de verworvenheden van de Lytse Terp c.q. de kleinschaligheid in deze grotere school veilig te stellen en te borgen. Door de fusie wordt aan risicospreiding gedaan. De nieuwe school in Minnertsga zal de te verwachten krimp goed kunnen opvangen.

6.4 Welke niet-financiële kosten en baten zal de fusie opleveren?	Meer mogelijkheden onder één dak en daarmee meer kansen voor de kinderen van Minnertsga. Een goede, robuuste en toekomstbestendige onderwijsvoorziening in Minnertsga. Twee culturen worden één en het uitgangspunt is dat er sprake is van een meerwaarde. Kenmerken van openbaar en christelijk onderwijs zijn – ook statutair - terug te vinden in de Doarpsskoalle doordat de fusieschool een informele samenwerkingsschool zal zijn. De verbinding tussen de dorpsbewoners wordt vergroot.
7. Effecten op personeel, leerlingen en ouders.	
7.1 Wat zijn de gevolgen voor de voorzieningen?	Beide scholen zijn op relatief kleine afstand van elkaar gehuisvest in twee gebouwen. De gemeente is bereid, overeenkomstig het Integraal Huisvestings Plan/IHP (vastgesteld op 3 december 2020) om € 300.000,- te investeren in de verbouw van de locatie: IKC De Wizebeam. Dit wordt ook de locatie van de Doarpsskoalle. CBO Noardwest Fryslân zal dit budget mogelijk aanvullen om de eigen ambitie “trots op elk schoolgebouw” te realiseren. Dat betekent dat er gedurende het schooljaar 2021/2022 deels sprake moet zijn van aanvullende huisvesting. In overleg met de gemeente Waadhoeke kan dit worden gerealiseerd in Minnertsga.
7.2 Welke effecten verwacht het bestuur op het schoolklimaat, de betrokkenheid van ouders bij de school en de betrokkenheid van het personeel bij de school?	De kinderen, de ouders, de medezeggenschapsraden en de leerkrachten werken mee aan de vorming van de nieuwe school. De uitkomst van het draagvlakonderzoek laat bijvoorbeeld zien dat 90% van de respondenten voorstander is van de komst van de Doarpsskoalle. De medezeggenschapsraden hebben al ingestemd met het intentiebesluit tot fusie. De besturen verwachten dat de grote betrokkenheid bij de school ook in de nieuwe constellatie het geval zal zijn. Het initiatief van de fusie is uitgegaan van de beide schoolbesturen. De variatie van onderwijsinhoud ten aanzien van identiteitsrijk onderwijs is voldoende geborgd door de identiteitscommissie en de medezeggenschapsraad.

7.3 Wat zijn de gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden, het personeelsbeleid en de medezeggenschap?	De directeur en de leerkrachten van o.b.s. De Lytse Terp hebben aangegeven niet open te staan voor een betrekking aan samenwerkingsschool De Doarpsskoalle onder bestuur van Stichting voor Christelijk Basisonderwijs Noardwest Fryslân. Er zijn gesprekken zijn gevoerd met teamleden van de Lytse Terp en zij hebben daarin aangegeven niet mee te willen gaan naar de nieuwe school. Dat betekent dat aan andere medewerkers van Elan Onderwijsgroep de mogelijkheid is geboden over te stappen naar de Doarpsskoalle. Ook dit heeft niet geleid tot een passende match waardoor er geen enkele medewerker van Elan Onderwijsgroep overgaat naar de nieuwe school. ➢ Het team van directie en leerkrachten van de Doarpsskoalle zal dan in ieder geval bestaan uit medewerkers die per 31 juli 2021 ook al in dienst zijn van Stichting voor Christelijk Basisonderwijs Noardwest Fryslân, mogelijk aangevuld met één of meerdere medewerkers van Elan Onderwijsgroep. Voor de directeur en de leerkrachten van IKC De Wizebeam is er sprake van de intentie dat er niets in zijn of haar rechtspositie of arbeidsvoorwaarden gaat veranderen. Voor de leerkrachten van Elan Onderwijsgroep die zo mogelijk wel overstappen naar de Doarpsskoalle zullen de rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden ook niet veranderen. Voor de medewerkers die per 31 juli 2021 in dienst zijn van Stichting Elan onderwijsgroep is het volgende van toepassing: ➢ Voor de leerkrachten van o.b.s. De Lytse Terp die in dienst blijven bij Stichting Elan onderwijsgroep verandert er niets in hun rechtspositie en hun arbeidsvoorwaarden. Voor deze leerkrachten wordt een andere werkplek gezocht op één van de scholen van Elan Onderwijsgroep. Dit houdt in dat de bestaande dienstverhouding blijft gehandhaafd. Voor de betrokken directeur en leerkrachten verandert er dus niets in zijn of haar rechtspositie of arbeidsvoorwaarden. Dit alles na overleg met instemming van de vakbonden. De medezeggenschapsraad van de Doarpsskoalle start per 1 augustus 2021 overeenkomstig de WMS en het eigen medezeggenschapsreglement en – statuut.
7.4 Wat zijn de gevolgen voor betrokkenheid van leerlingen, hun motivatie en hun mogelijkheden voor medezeggenschap?	De leerlingen worden zo maximaal mogelijk (afhankelijk van de Corona maatregelen) meegenomen in het voorbereidingsproces. In het laatste deel van dit schooljaar worden er nog activiteiten gepland waarbij de kinderen elkaar kunnen ontmoeten en zij worden betrokken bij de naamgeving van de nieuwe school. Ook van belang is natuurlijk, dat de kinderen van beide scholen elkaar buiten schooltijd al regelmatig ontmoeten als buurjongen – buurmeisje of in het verenigingsleven van Minnertga. De huidige MR-en zullen na 1 augustus 2021 een voorlopige medezeggenschapsraad vormen (conform hetgeen de Wet medezeggenschap op scholen bepaalt) en op basis van natuurlijk verloop en eventueel verkiezingen toewerken naar de gewenste samenstelling van de nieuwe MR.
7.5 Wat zijn de gevolgen voor de betrokkenheid van ouders?	In het proces is sprake van het betrekken van de ouders bij de fusie, dit uiteraard binnen de mogelijkeden van de Corona maatregelen: via het draagvlakonderzoek, bij de online ouderavonden en door de medewerking van ouders aan de werkgroepen. De verwachting is dat na de fusiedatum de betrokkenheid sterker wordt.
8. Communicatie en evaluatie.	

8.1 Op welke manieren en via welke kanalen worden de belanghebbenden betrokken bij het fusieproces?	Het gehele proces kenmerkt zich door een open communicatie, wel binnen alle beperkingen vanwege de corona maatregelen. Aan het begin van het proces is een draagvlakonderzoek uitgevoerd door Bureau Meesterschap. De projectleider heeft voorafgaand daaraan meerdere gesprekken gevoerd met de medezeggenschapsraden, personeelsleden, directieleden en de bestuurders. De medezeggenschapsraden zijn op de hoogte gehouden van alle stappen van het proces. Na het draagvlakonderzoek heeft de projectleider een rapportage voor de besturen, teams en medezeggenschapsraden opgesteld, inclusief conclusies en aanbevelingen. In de vorm van een nieuwsbrief zijn ouders geïnformeerd over de uitkomsten van het draagvlakonderzoek en het vervolg. Er is een intentieverklaring tot fusie getekend door beide besturen en beide medezeggenschapsraden en in het verlengde daarvan heeft de projectleider een Plan van Aanpak opgesteld. Een projectgroep is in het leven geroepen die taakopdrachten uit het Plan van Aanpak over een viertal werkgroepen heeft verdeeld. In de werkgroepen zitten ouders, teamleden en vertegenwoordigers van de beide besturen. De teams, aangevuld met de beide ouders uit de werkgroep onderwijs & organisatie hebben een studiedag gewijd aan de visie en de missie van de Doarpsskoalle. Er zijn online ouderavonden georganiseerd, waarbij ouders zijn geïnformeerd en de gelegenheid hadden vragen te stellen over de Doarpsskoalle. Er is een identiteitscommissie gevormd die bij aanvang van de fusie een statutaire bevoegdheid krijgt.
8.2 Wanneer en hoe wordt geëvalueerd of de doelen van de fusie zijn bereikt?	De Doarpsskoalle is een informele samenwerkingsschool. Dat betekent dat statutair is vastgelegd dat er een identiteitscommissie wordt benoemd. Bovendien is in het identiteitsreglement beschreven hoe de Doarpsskoalle vorm en inhoud geeft aan identiteit. Elk voorjaar worden de uitgangspunten van de Doarpsskoalle geëvalueerd met de identiteitscommissie, de medezeggenschapsraad, de directie en het team. De Medezeggenschapsraad is een belangrijk rechtsorgaan voor de evaluatie. Verandering van visie of invulling van identiteit kan niet zonder de instemming van de MR.
8.3 Wanneer en hoe wordt geëvalueerd wat de effecten (vooral op de punten van spreiding, omvang, variëteit en keuzevrijheid) zijn?	Het schoolbestuur werkt nauw samen met de andere schoolbesturen in de regio om het hoofd te bieden aan de krimp. In bijeenkomsten rondom leerlingendaling wordt daarbij gesproken over de spreiding en het aanbod voor alle betrokken ouders en leerlingen in deze regio. Daarnaast wordt dit onderwerp binnen de GMR, MR, directie en RvT bijeenkomsten regelmatig op de agenda gezet. De evaluatie van deze specifieke situatie vindt plaats tijdens het jaarlijks management-gesprek tussen directeur en bestuurder.
9. Advies burgemeester en wethouders.	
9.1 Wat is het advies van het college van B en W over de fusie?	

Bijlage 1: Het advies van B&W van de betrokken gemeente(n) is een wettelijk verplichte bijlage bij de fusie-effectrapportage.